

Dkt. Tiberius Rata, Ezra-Nehemia, Kipindi cha 6, Nehemia 1-2

© 2024 Tiberius Rata na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Tiberius Rata na mafundisho yake kuhusu vitabu vya Ezra na Nehemia. Hii ni kipindi cha 6, Nehemia 1-2.

Sawa, fungua kitabu cha Nehemia. Tuko katika sura ya kwanza. Kwa hivyo, tulimtaazama Ezra na sasa tunaenda kwa Nehemia. Ezra na Nehemia walikuwa watu wa wakati mmoja.

Tutaona kwamba watakuwa pamoja katika sehemu moja katika ibada kubwa ambayo tutaingalia baadaye. Lakini sura ya kwanza inaanza kututambulisha kwa Nehemia. Na tutaona hapa katika sura ya kwanza jinsi anavyosikia habari mbaya, jinsi anavyohisi habari mbaya, jinsi anavyoshiriki habari mbaya.

Na tutaona kwa sehemu iliyobaki ya kitabu, atakabiliana na matatizo anayoyaona. Atakidhi hitaji na atatimiza kile ambacho Mungu amemwita kufanya. Lakini kitabu kinaanza kwa kusikia habari mbaya kuhusu Yerusalemu.

Sura ya kwanza, mstari wa kwanza,

1 Maneno ya Nehemia mwana wa Hakalia.

Ikawa katika mwezi wa Kislevu, mwaka wa ishirini, nilipokuwa katika ngome ya Shushani, **2 kwamba Hanani, mmoja wa ndugu** zangu, alikuja pamoja na watu fulani kutoka Yuda. Nikawauliza kuhusu Wayahudi waliotoroka, walionusurika uhamishoni, na kuhusu Yerusalemu. Wakaniambia, “Wale waliosalia katika jimbo hilo waliosalia uhamishoni wako katika taabu kubwa na aibu; ukuta wa Yerusalemu umebomolewa, na malango yake yameteketewa kwa moto.”

Kwa hivyo kama vile ilivyokuwa kwa Ezra, ambapo tunaona urejesho wa kimwili na urejesho wa kiroho, ndivyo ilivyo kwa Nehemia.

Lakini Nehemia, tunaanza pia na urejesho wa kimwili na kiroho. Lakini hapa anasikia kuhusu uharibifu wa kimwili wa Yerusalemu. Na tena, kama vile tulivyo na kumbukumbu ya Ezra, tuna kumbukumbu ya Nehemia.

Nehemia pia wakati mwingine anaandika kwa kutumia nafsi ya kwanza. Mwaka wa 20 unaotajwa hapa ni mwaka wa 20 wa utawala wa Artashasta na Nehemia sura ya pili, mstari wa kwanza. Hapo ndipo alipofanya Susa kuwa mji mkuu wa Milki ya Uajemi mwaka wa 521 KK.

Na tena, hapa ndipo Nehemia alipo wakati huu. Sasa kuta za mji ziliwakilisha safu ya kwanza ya ulinzi kwa miji yoyote. Yerusalemu haikuwa mji pekee uliokuwa na ukuta wa mji.

Ukiangalia miji ya kale kama Ninawi na Yeriko, yote ilikuwa na kuta za ulinzi. Lakini tangu kuharibiwa kwa ukuta mwaka wa 587 KK, kimsingi hakuna aliyejenga upya ukuta. Kumbuka Ezra alipokuja, jambo la kwanza walilofanya ni kujenga upya madhabahu na kisha hekalu, lakini hawakujenga upya ukuta wa mji.

Hapa ndipo Nehemia anapoingia. Bado ujenzi kamili haujakamilika. Nami nampenda Hanani.

Hanani hapunguzi tatizo. Hasemi kwamba si baya sana. Hapuuzi tatizo.

Hakatai tatizo. Anamwambia Nehemia jinsi mambo yalivyo hasa. Na hiyo ni sehemu muhimu sana ya huduma.

Tunahitaji kutambua matatizo. Na Hanani alijali vya kutosha kuripoti tatizo. Na Nehemia, tena, tunaona kama Ezra, yeye ni mtu ambaye moyo wake unajali mahitaji ya watu.

Na tunaona hapa katika mstari wa 4 kwamba ukweli kwamba mtu wa Mungu hasikii tu habari mbaya, bali pia anahisi habari mbaya. Kama Ezra aliyemtangulia, mara tu niliposikia maneno haya, niliketi chini na kulia na kuomboleza kwa siku kadhaa. Niliendelea kufunga na kuomba mbele za Mungu wa mbinguni.

Tunaishi katika ulimwengu ambapo ulimwengu unaona kulia kama ishara ya udhaifu. Lakini katika Biblia, kulia kunaweza kuwa ishara ya kujali na kujali. Yereimia alilia.

Yesu alilia, na Paulo alilia kwa sababu wote walijali watu.

Na walikuwa na wasiwasi mkubwa kuhusu hali ya anguko la dunia. Na hapa tunaona dirisha kupitia moyo wa Nehemia. Tunaona hapa katika nafsi yake kwamba analia anaposikia habari mbaya.

Na kiongozi mcha Mungu ana nguvu ya kutosha kulia. Lakini anachanganya kilio na maombi. Kitabu cha Nehemia kitarekodi maombi 12 kati ya haya.

Lakini nahisi aliomba zaidi ya hayo. Ni maombi 12 tu yaliyorekodiwa hapa. Ninapenda kile RA Torrey aliandika kuhusu umuhimu wa maombi.

Aliandika, nami nanukuu, "Ilikuwa ni pigo kuu la ibilisi kulifanya kanisa na huduma kuweka kando silaha kubwa ya maombi. Hajali hata kidogo kama kanisa litapanua

mashirika yake na mifumo yake iliyobuniwa kwa ustadi kwa ajili ya ushindi wa ulimwengu kwa ajili ya Kristo . Laiti lingeacha kuomba. Anacheka kwa upole anapoangalia kanisa la leo na kusema chini ya pumzi yake, mnaweza kuwa na shule zenu za Jumapili, mashirika yenu ya kijamii, kwaya zenu kuu, na hata juhudi zenu za uamsho, mradi tu hamtaleta nguvu za Mungu Mwenyezi ndani yao kwa maombi ya dhati, ya kudumu, na ya kuamini.”

Nehemia hakuunganisha maombi kwa uangalifu tu, bali pia aliunganisha maombi na kufunga. Na tena, umuhimu wa maombi na kufunga unakuja waziwazi. John Chrysostom, mmoja wa wahubiri wakubwa wa karne ya tano, anatuambia kwa nini kufunga ni kugumu.

Anaandika, nami nanukuu, "Kufunga ni kama vile ilivyo ndani yetu, kuiga malaika, kulaani vitu vilivyopo, shule ya sala, lishe ya roho, hatamu ya mwezi, hupunguza masafa, hupunguza hasira, hupunguza dhoruba ya asili, huchochea akili, husafisha akili, husumbua mwili, hufukuza uchafu wa usiku, huondoa maumivu ya kichwa. Kwa kufunga, mtu hupata tabia tulivu, huzungumza kwa uhuru, huweka akili yake katika hali nzuri. Na tena, tunakumbushwa kile Yesu anachosema, ndipo watafunga."

Nehemia alisikia habari mbaya. Anahisi habari mbaya. Lakini sasa tunaona kwamba anashiriki habari mbaya na Mungu.

Anamgeukia Mungu katika maombi. Kama nilivyosema, Ee Bwana, nami nikasema, Ee Bwana, Mungu wa mbinguni, Mungu mkuu na wa kutisha, anayeshika agano na rehema kwa wale wampendao na kuzishika amri zake. Uwe makini hapa na macho yako yafunguke ili uyasikie maombi ya mtumishi wako ambayo sasa nayaomba mbele zako mchana na usiku kwa ajili ya watu wa Israeli, watumishi wako, nikiungama dhambi za watu wa Israeli, ambazo tumekutenda dhambi. Hata mimi na nyumba ya baba yangu tumefanya dhambi.

Faida , kama Ezra. Anajitambulisha na watu wake.

Anamtambua Mungu ni nani: Mungu mkuu na wa kutisha anayeshika agano. Mungu si Mungu anayefanya agano tu, bali ni Mungu anayeshika agano.

Mstari wa nane.

8 Kumbuka neno ulilomwamuru mtumishi wako Musa, ukisema, ‘Mkikosa uaminifu, nitawatawanya miongoni mwa mataifa, **9** lakini mkinirudia mimi na kuzishika amri zangu na kuzitenda, ingawa watu wenu waliofukuzwa wako katika sehemu za mwisho za mbingu, nitawakusanya kutoka huko na kuwaleta mahali nilipochagua, ili kuliweka jina langu mahali pake.’ **10** Wao ni watumishi wako na watu wako, ambao umewakomboa kwa nguvu zako kuu na kwa mkono wako wenye nguvu. **11** Ee

Bwana, sikiliza maombi ya mtumishi wako, na maombi ya watumishi wako wanaofurahia kuogopa jina lako, na umpe mtumishi wako mafanikio leo, na umpe rehema machoni pa mtu huyu.”

Nilikuwa mnyweshaji wa mfalme.

Unaona, Nehemia hasemi, Sawa, kuna haja. Sasa tuanze kazi. Hapana, kabla hajafanya hivyo, yeye tena, anamwendea Mungu katika maombi.

Anashiriki hitaji hilo na Mungu. Na kama tungeondoa ombi hili, tunaona kwamba anamtukuza Mungu kwa sababu Mungu ni mkuu. Na ni katika ombi hili anapokiri dhambi, dhambi za kibinafsi na za pamoja.

Anathibitisha kwamba Mungu ndiye Mungu, si tu anayefanya agano, bali pia ndiye Mungu anayesikia maombi yetu. Na yeye ndiye Mungu anayesamehe dhambi. Nehemia, kama Ezra, ni mnyenyekevu, na anakiri dhambi.

Na sasa tutaona kwamba kwa sehemu iliyobaki ya kitabu, Nehemia, ambaye anaona hitaji la ujenzi upya, anashiriki na Mungu. Atakidhi hitaji hilo na Mungu atamtumia kutimiza kusudi hili na hasa kujenga upya ukuta wa jiji. Lakini mstari wa 11 unatuambia kwamba alikuwa mnyweshaji wa mfalme. Huo ulikuwa nafasi ya kulipwa vizuri sana, yenye heshima kubwa katika mahakama ya kifalme, katika mahakama ya kifalme ya Uajemi.

Wakati mwingine tunafikiri, vema, alikuwa pale kama mhudumu. Hiyo haikuwa kazi yake. Kwa kweli, hati zinatambia kwamba kuwa mnyweshaji wa mfalme kunamaanisha kwamba wewe ndiye mtu unayemwamini zaidi, kwa sababu ungekunywa divai kwanza ili kuhakikisha kuwa haina sumu.

Na kisha mfalme alikuamini zaidi kuliko mtu mwingine yeyote. Kwa hivyo, ilikuwa nafasi inayoaminika sana. Na Nehemia anaacha yote hayo, kwa sababu anataka kwenda kuwasaidia watu wake kujenga upya.

Mtazamo wa Nehemia unatukumbusha Yesu Kristo, ambaye aliona hitaji letu la wokovu na akaacha utukufu wa mbinguni ili aje kuishi duniani, kuwa maskini, na kufa kwa ajili ya dhambi zetu. Kwa hivyo, Nehemia ni kama kidole kinachoelekeza kuelekea ujio wa Kristo, ambaye atatufanyia hivyo. Swali ni, tutafanya nini? Tunahusikaje katika kazi ya huduma? Na ili kuonyesha hilo, nataka kukukumbusha hadithi niliyosikia kuhusu hapa Amerika, wakati watu bado walitumia aina hizi za magari kusafiri.

Kulikuwa na magari ya kukokotwa na farasi. Na nilisikia kuhusu jamaa mmoja aliyetaka kusafiri kutoka sehemu moja hadi nyingine, naye akaenda kuchukua tiketi. Na yule mwanamke akamuuliza, unataka tiketi ya aina gani? Daraja la kwanza, daraja

la pili, daraja la tatu? Na mtu huyu alishangaa kidogo kwa sababu aliangalia gari, na viti vyote vilikuwa sawa.

Kwa hivyo, alisema, nipe kiti cha daraja la tatu; kwa kuwa ni cha bei nafuu zaidi, nitapata kiti cha daraja la tatu. Abiria wa daraja la kwanza, abiria wa daraja la pili, na abiria wa daraja la tatu wote walifika kwenye gari. Lakini walipokuwa wakiendesha gari, walifika kwenye kilima.

Dereva wa gari alisimamisha gari na kusema, abiria wa daraja la kwanza, kaeni kwenye viti vyenu. Abiria wa daraja la pili tokeni nje mtembee. Abiria wa daraja la tatu tokeni nje msukume.

Unaona, hiyo ndiyo tofauti. Nami nataka kusema kwamba leo, kanisani, tunahitaji abiria wa daraja la tatu. Sio wale wanaokaa tu, sio wale wanaotembea tu, bali wale wanaosukuma na kufanya kazi ya huduma.

Huyo ndiye mtu ambaye Nehemia alikuwa. Lakini kila kitu huanza na moyo wake nyeti, pamoja na kushiriki kazi na Mungu katika maombi. Na kisha tena, tutaona kwa sehemu iliyobaki ya kitabu, mtu huyu, Nehemia, atakamilisha kazi ya ujenzi upya.

Na Mungu atamtumia kwa njia nzuri, kama vile alivyomtumia Ezra. Na tena, tunatembelewa mwanzoni mwa sura ya 1, tukiangalia moyo wake. Na kisha tutaona jinsi anavyoongoza.

Lakini kwanza kabisa, mtu wa Mungu ana moyo nyeti. Hivi ndivyo sura ya 2 inavyoanza.

Kisha niliogopa sana. **3** Nikamwambia mfalme, “Mfalme na aishi milele! Kwa nini uso wangu usiwe na huzuni, wakati mji, mahali pa makaburi ya baba zangu, ukiwa umebomolewa, na malango yake yameteketewa kwa moto?”

Tena, kumbuka, Nehemia hakuwa tu mnyweshaji wa mfalme. Alikuwa mtu anayeaminika sana katika mahakama ya Uajemi.

Na ilikuwa sehemu ya adabu ya mahakama kwamba ukifanya kazi mbele ya mfalme, unapaswa kuwa na furaha. Haupaswi kuwa na huzuni. Lakini moyo wa Nehemia unaonyesha usoni mwake huzuni aliyo nayo.

Na Artashasta anatambua hilo. Anaona huzuni ya moyo wake. Na Nehemia, anaposema, mfalme na aishi milele, tena, ni aina ya kawaida sana kumzungumzia mfalme.

Tunaona hilo katika 1 Wafalme 2:3, na 6. Inadhaniwa kwamba mfalme alijua ukoo wa Kiyahudi wa Nehemia. Kwa hivyo, Nehemia aliomba huruma ya mfalme, si kwa kutaja Yerusalemu au hekalu, bali kwa kutaja makaburi ya baba yangu. Inavutia sana.

Kwa kuchora picha ya kusikitisha ya Yerusalemu ikiwa imeharibika huku malango yake yakiharibiwa kwa moto. William anasema kwamba heshima kwa makaburi ya mababu ilikuwa ya kawaida katika Mashariki ya Karibu ya kale, hasa miongoni mwa watu mashuhuri na wafalme. Lakini tunaona tena, kama ilivyo katika kisa cha Koreshi, kwamba Mungu hugusa moyo wa mfalme.

Katika hali hii, Mungu anagusa moyo wa Artashasta. Kumbuka Mithali 21, mstari wa 1. Moyo wa mfalme ni kama kijito cha maji mkononi mwa Bwana, hukigeuza popote apendapo.

Na hivi ndivyo tunavyoona hapa tena, moyo wa mfalme unasukumwa na Mungu. Mistari ya 4-6.

4 Ndipo mfalme akaniuliza, “Unaomba nini?” Basi nikamwomba Mungu wa mbinguni. **5** Nikamwambia mfalme, “Mfalme akiona vema, na ikiwa mtumishi wako amepata kibali machoni pako, unitume Yuda, kwenye mji wa makaburi ya baba zangu, nipate kuujenga upya.” **6** Mfalme akaniambia (malkia akiwa ameketi kando yake), “Utaondoka kwa muda gani, na utarudi lini?” Kwa hiyo mfalme akanituma nilipompa muda.

Mungu alimfanya mfalme atambue kwamba nyuma ya moyo wa huzuni wa Nehemia kulikuwa na hamu isiyotimizwa. Na kabla ya kujibu swali la moja kwa moja la mfalme, unaomba nini?” Nehemia aliomba.

Tena, tunamwona Nehemia kama mtu wa maombi.

Nikamwambia mfalme, “Kama ikimpendeza mfalme, na nipewe barua kwa maliwali wa ng’ambo ya Mto, ili waniruhusu kupita mpaka nifike Yuda. **2** na barua kwa Asafu, mlinzi wa msitu wa mfalme, ili anipe miti ya kutengenezea boriti kwa malango ya ngome ya hekalu, na kwa ukuta wa mji, na kwa nyumba nitakayokaa.” Mfalme akanipa nilichoomba, kwa maana mkono mwema wa Mungu wangu ulikuwa juu yangu.

Tena nia ya mkono wa Mungu ikiwa juu ya mtu. Kama vile mkono wa Mungu ulivyokuwa juu ya Ezra, sasa mkono wa Mungu uko juu ya Nehemia.

Nehemia anaelewa kwamba chochote kinachotokea hapa si kwa sababu ya hekima yake. Si kwa sababu hata ya ukarimu wa mfalme, bali ni kwa sababu ukuu wa Mungu upo. Nehemia anatumia ukarimu wa mfalme kwa kuomba barua hizi kwa maafisa.

Na moyo wa mfalme ulikuwa kijito cha maji mkononi mwa Mungu Muumba, ambaye ni mkuu juu ya uumbaji na historia. Lakini hiyo haitoshi. Tunaona kwamba mtu wa Mungu hapa anawapa changamoto wengine kujiunga naye.

Kama Ezra, Nehemia anajua kwamba hawezi kufanya hivi peke yake. Anahitaji kuwatia moyo wengine wajiunge naye. Mstari wa 9 na 10,

9 Kisha nikafika kwa maliwali wa ng'ambo ya Mto, nikawapa barua za mfalme; naye mfalme alikuwa ametuma pamoja nami maakida wa jeshi na wapanda farasi. Lakini Sanbalati, Mhoroni, na Tobia, mtumishi wa Mwamoni, waliposikia haya, walichukizwa sana kwamba mtu amekuja kuwatakia mema watu wa Israeli.

Hatujaambiwa ni muda gani ilipita tangu amri ya mfalme hadi Nehemia aliporudi. Josephus, mwanahistoria Myahudi, kwa kweli anasema ilichukua miaka mitano. Hatujui.

Tunachojua ni kwamba safari ya Nehemia iliokolewa kwa ulinzi wa Mungu. Na alipofika huko, sura ya 2 mstari wa 11,

11 Kwa hiyo nilikwenda Yerusalemu na nikakaa huko kwa siku tatu . **Kisha nikaondoka usiku, mimi na watu wachache pamoja nami, wala sikumwambia mtu yeyote jambo ambalo Mungu wangu alikuwa ameweka moyoni mwangu, nifanye kwa ajili ya Yerusalemu; wala hapakuwa na mnyama pamoja nami , ila yule niliyempanda. Nilitoka nje usiku kupitia Lango la Bonde hadi kwenye Chemchemi ya Joka na Lango la Samadi, nikachunguza kuta za** Yerusalemu zilizokuwa zimebomoka na malango yake yaliyoteketezwa kwa moto. Kisha nikaenda hadi Lango la Chemchemi na kwenye Bwawa la Mfalme, lakini hapakuwa na nafasi ya kupita kwa mnyama aliyekuwa chini yangu . Kisha nikapanda bondeni usiku, nikauchunguza ukuta, kisha nikageuka nyuma, nikaingia kwa Lango la Bondeni, kisha nikarudi . Na maafisa hawakujua nilikokwenda wala nilichokuwa nikifanya, wala sikuwa nimewaambia Wayahudi, makuhani, wakuu, maafisa, na wengine wote waliopaswa kufanya kazi.

17 Ndipo nikawaambia, “Mnaona taabu tuliyo nayo, jinsi Yerusalemu ilivyoharibika na malango yake yameteketewa kwa moto. Njoni, tujenge ukuta wa Yerusalemu, ili tusidhihakiwe tena.” **18** Nikawaambia kuhusu mkono wa Mungu wangu uliokuwa juu yangu kwa ajili ya mema, na pia maneno ambayo mfalme aliniambia, nao wakasema, “Tuondoke tukajenge.” Kwa hiyo wakaimarisha mikono yao kwa ajili ya kazi hiyo njema.

Hiyo ni ishara nzuri ya kiongozi anayeelewa hitaji na kuwatia moyo na kuwapa changamoto wengine kujiunga.

Na tena, kama ilivyo katika kisa cha Ezra, Nehemia ana upinzani.

19 Lakini Sanbalati Mhoroni, na Tobia mtumishi Mwamoni, na Geshemu Mwarabu, waliposikia habari hizo, walitudhahi na kutudharau, wakisema, “Mnafanya nini hivi? Je, mnamwasi mfalme?” **20** Ndipo nikawajibu, “Mungu wa mbinguni atatufanikisha, nasi watumishi wake tutasimama na kujenga, lakini ninyi hamna sehemu wala haki wala madai *voyote* huko Yerusalemu.”

Kumbuka, upinzani si lazima uwe ishara kwamba mnafanya jambo baya.

Mara nyingi, upinzani ni ishara kwamba unafanya jambo sahihi. Na hivyo ndivyo ilivyokuwa hapa katika kisa cha Nehemia. Kwanza, tunaambiwa ni Sanbalati na Tobia pekee ndio wapinzani, lakini sasa wanaungwa mkono na Geshemu Mwarabu.

Kwa hivyo kwa sababu tu upinzani unaongezeka haimaanishi kwamba hufanyi kazi ya Mungu. Nehemia, mtu wa Mungu, alionyesha sifa zake bora za uongozi kwa kutojibu maswali yao moja kwa moja. Kitabu cha Mithali kinasema, Wakati mwingine unapaswa kumjibu mpumbavu kulingana na upumbavu wake, lakini mstari unaofuata unasema, Usimjibu mpumbavu kulingana na upumbavu wake.

Ni ipi ni ipi? Naam, tunahitaji utambuzi wa Mungu ili kujua wakati wa kujibu na wakati wa kutojibu. Hilo ni muhimu sana. Katika hali hii, Nehemia hajibu moja kwa moja bali anaendelea kufanya kazi ya Mungu.

Tunahitaji kujifunza kutoka kwa Nehemia. Viongozi wanahitaji kutambua hitaji na tunahitaji kukuza maono ya siku zijazo. Lakini pia tunahitaji kuwatia moyo wafanyakazi kusimama imara na kufanya kazi kwa uaminifu katikati ya upinzani.

Huyu ni Dkt. Tiberius Rata na mafundisho yake kuhusu vitabu vya Ezra na Nehemia. Hii ni kipindi cha 6, Nehemia 1-2.